

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

339. Meddelelse. Juli 1942.

B. Vejledninger.

Knoporme.

Knopormene er Sommerfuglelarver, hørende til Uglernes Familie. Herhjemme er Ageruglen den hyppigst forekommende Art som Skadedyr, men flere andre Arters Larver gør dog ogsaa Skade nu og da, og de gaar alle under Fællesbetegnelsen Knoporme.

Ageruglen (*Agrotis segetum*) er en ret stor Sommerfugl (Vingefang ca. 4 cm) med overvejende graabrun Gul Farve. Larven (Knopormen Fig. 1) er glinsende skiddengraa eller rødliggraa med 3 mørkere Længdelinier paa Ryggen og mange smaa, sorte Pletter. Hovedet er brunt med kraftig Bidemund. Larven har, naar den forstyrres, Tilbøjelighed til at rulle sig ringformet sammen, og den maaler som fuldvoksen 4—5 cm.

Ageruglen flyver overvejende i Maj—Juli og lægger Æg paa baade Kulturplanter og Ukrudtsplanter, maaske ogsaa paa Stubrester, halmet Gødning o. lign., og de nyklækkede Larver lever af Gnav i Bladene. I Begyndelsen er Larverne lyselskende og lever Døgnet rundt paa Planterne; men snart bliver de lyssky og tilbringer da Dagen i Jorden, hvor de gnaver af Rødder eller underjordiske Stængeldele (Fig. 2), medens de om Natten kommer op paa Jordoverfladen og æder af Planterne. De kan herved krybe op paa Bladene og æde af disse; men hyppigt gnaver de Planten over ved Jordoverfladen, saaledes at den vælter, og derefter fortæres Bladene.

I unge Roemarker ødelægges Plante efter Plante, saaledes at der opstaar Spring i Rækkerne, og er der mange Larver, bliver Springene til store, sammenhængende Pletter, eller hele Marken kan ædes Rub og Stub. Hvor en Mark saaledes er ædt op, kan de sultne Larver vandre i Massevis paa Jordoverfladen til Nabomarker og rasere disse fra Indvandringssiden. I ældre Roemarker nøjes Larverne ofte med at gnave i Roeløget, som herved bliver slemmet medtaget og vanskeligt at rense for vedhængende Jord. Paa samme Maade begravnes Gulerødder, Kartoffler o. lign.

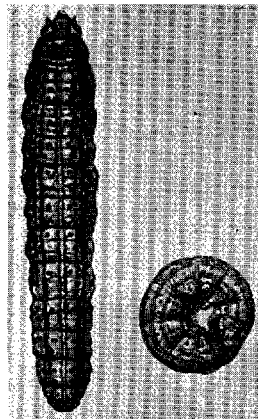

Fig. 1. Knoporme, set fra Rygsiden og sammenrullet

Fig. 2. Kaalroe med Gnav af Knoporme.

I Haver gaar det ud over Kaal, Rødbeder, Selleri, Porrer og mange andre Køkkenurter, som overgnaves og fortæres paa samme Maade som unge Roeplanter. Ogsaa Prydplanter, som nyplantede Chrysanthemum, Asters o. lign., gaar det ud over, kort sagt enhver Planteart, som dyrkes paa den Jord, hvor Larverne findes.

Knopormeangrebene begynder i Reglen i Juli Maaned og fortsættes Resten af Sommeren og Efteraaret (August—Oktober). Det følger af denne forholdsvis sene Optræden, at sent saaede Roer (Frøkaalroer, Bede-Stiklinger til Frø, Turnips o. lign.) og i Haver nysaaede eller nyudplantede Planter er mest udsatte for Ødelæggelse. Larverne overvintrer i Jorden og kan næste Foraar gøre sig bemærket et Stykke Tid, inden Forpupningen finder Sted. Naar der undtagelsesvis finder stærke Foraarsangreb Sted, som det var Tilfældet i Maj—Juni Maa-

ned i de seneste Aar, drejer det sig i Reglen om andre Arter end Ageruglens Larver.

Direkte Bekæmpelse kan gennemføres med udmærket Virkning. Saa snart Angreb bemærkes, udstrøs der Cryocid-Giftklid paa følgende Maade, idet de angivne Mængder gælder til 1 ha (10 000 m²).

50 kg Hvedeklid blandes omhyggeligt med 3 kg Cryocid. 3 kg Melasse eller Sukker opløses i 30—40 Liter Vand, og Klidblandingen fugtes hermed, saaledes at den faar en passende, ikke for tør og heller ikke for fugtig Konsistens, saa at den let lader sig udstrø med Haanden (eller paa store Arealer med Maskine, f. Eks. en Gødningsspreder) paa det angrebne Areal. Udstrøningen foretages saa jævnt som muligt paa Jorden og helst om Aftenen, saa Udtørring ikke finder Sted, inden Larverne om Natten søger Klidblandingen, som efter Fortæring virker dræbende paa dem. Stærk Regn Natten efter Udstrøning kan udvaske Giften, saa Virkning udebliver, og Udstrøningen maa da gentages. — Hvor Bekæmpelse ikke er foretaget i Tide, saa Omsaaning eller Omplantning bliver nødvendig, bør der forinden udstrøs Cryocid-Klid, saaledes at den nye Plantebestand ikke ogsaa ødelægges. I store Roer, hvor Larverne finder tilstrækkelig Føde nede i Jorden og derfor sjældent kommer op til Jordoverfladen, er Virkningen af Udstrøning ofte for ringe.

I Stedet for Cryocid kan anvendes Schweinfurtergrønt (1 kg til 50 kg Hvedeklid pr. ha — Forsigtig — stærk Gift!); men Virkningen heraf har i danske Forsøg ikke været saa god, som af Cryocid.